

ADOLYGIAD THEMATIG ESTYN
Cymorth awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol i ysgolion ac UCDAu i ymateb i COVID-19

GWEITHREDU, EFFAITH a MANNAU TWF
IONAWR 2021 – EBRILL 2021

A1: Ymateb ar frys i fynd i'r afael â'r rhwystrau rhag dysgu gartref, yn enwedig lle mae'r rhain yn ymwneud â diffyg mynediad i gyfrifiaduron neu gyswllt â'r we

Mae Awdurdodau Lleol wedi gweithio efo ysgolion i alluogi pob dysgwr i gael mynediad i addysg o bell yn ystod y cyfnod hwn. Bodlonwyd heriau mynediad i ddysgwyr i raddau helaeth gan ymrwymiad, creadigrwydd a dyfalbarhad ysgolion. Mae ysgolion wedi benthyg nifer sylweddol o glieniaduron/Raspberry Pis/donglau di-wifr i ddysgwyr nad oes ganddynt adnoddau o'r fath gartref, ac wedi sicrhau grantiau neu ddefnyddio rhoddion i helpu i lenwi bylchau pan fo angen. Maent hefyd wedi ailosod eu disgwyliadau o ran yr amserlen er mwyn cefnogi dulliau anghydamserol/wedi'u recordio, a hynny er mwyn i fwy nag un defnyddiwr o'r un aelwyd allu defnyddio dyfais. Lle bo angen, dosbarthwyd copiâu papur o waith yn ystod y cyfnod clo. Mae'r dulliau hyn wedi cael effaith sylweddol ar ymgysylltiad rhai dysgwyr.

A2: Gwella ansawdd y profiadau dysgu o bell a dysgu cyfunol i ddisgyblion trwy gefnogi addysgu mwy effeithiol ar draws ac o fewn ysgolion ac UCD.

Darpariaeth dysgu o bell a dysgu cyfunol

- Mae GwE wedi cefnogi ysgolion i ddefnyddio canllawiau dysgu cyfunol a chwricwlwm adfer yn effeithiol i gynllunio arferion adalw a dysgu newydd wrth ddychwelyd i ddysgu ac addysgu wyneb-yn-wyneb.
- Mae cyfarfodydd rheolaidd gyda Phenaethiaid (yn unigol) a thrwy fforymau Penaethiaid wedi esgor ar, ac annog, arferion myfyriol a rhannu arferion a syniadau.
- Rhoddwyd cymorth unigol i nifer o uwch arweinwyr a phenaethiaid adrannau - yn enwedig os yw arweinwyr yn newydd - ac i athrawon yn yr awdurdod, gan gynnwys ANG. Cyfarfodydd rhwydweithio - athrawon y Cyfnod Sylfaen/arweinwyr Llythrennedd a Rhifedd/arweinwyr cwricwlwm/penaethiaid pwnc/penaethiaid Chweched Dosbarth - fe'u croesawyd a buont o les i bawb. Darparwyd cymorth mentora hefyd i nifer o arweinwyr mewn ysgolion.
- Derbyniodd pob ysgol ddogfennau canllaw ar Ddysgu o Bell er mwyn: cefnogi Penaethiaid ac athrawon wrth gynllunio dysgu o bell fel rhan o'r ddarpariaeth ar gyfer dysgwyr; helpu ysgolion i reoli disgwyliadau rhieni a rhanddeiliaid; cefnogi ysgolion i wneud y defnydd gorau o ddysgu byw; galluogi ysgolion i arfarnu arferion dysgu o bell; ac adrodd i rhanddeiliaid, gan gynnwys cyrff llywodraethu.

Cydweithio · Dysgu · Llwyddo

- Derbyniodd pob ysgol ganllawiau i rieni ar ddysgu o bell. Lluniwyd y dogfennau hyn ar y cyd rhwng ysgolion a swyddogion GwE/ALI.
- Roedd trafodaethau wythnosol â Phenaethiaid mewn rôl fugeiliol yn cynnwys trafodaethau am ddysgu cyfunol a dysgu o bell.
- Roedd rhannu adnoddau dysgu cyfunol yn golygu bod YCG yn gweld yr adnoddau ac yn rhoi adborth ar ansawdd y gwaith.
- Cafodd ambell YCG wahoddiad i fynychu gwersi byw gyda dysgwyr.
- Mae GwE wedi adrodd i'r Cyd-bwyllgor ac i amryfal bwyllgorau craffu ALI trwy gydol y cyfnod, gan ddwyn ynghyd arfarniad o'r ddarpariaeth yn ystod y cyfnod.
- Mae rhaglen waith bresennol Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant GwE yn seiliedig ar gyd-arfarnu'r ddarpariaeth yn ystod y cyfnod clo, dychwelyd i ysgolion a chanfod anghenion datblygu sydd wedi codi yn ystod y cyfnod.

Cryfderau a'r diffygion yn y ddarpariaeth dysgu o bell a dysgu cyfunol i ddisgyblion

- Mae'r cryfderau a nodwyd yn cynnwys defnyddio technoleg ddigidol i alluogi dysgu i ddigwydd, cydweithio gan gynnwys rhannu adnoddau ac arferion, partneriaethau efo rhieni a datblygu gwahanol fathau o addysgeg dros y cyfnod.
- Bu cydweithio o fewn ysgolion ac ar draws ysgolion hefyd yn gryfder mawr dros y cyfnod. Er gwaethaf gorfod gwneud cryn addasiadau i arferion gweithredol oherwydd Covid, mae ysgolion yn parhau i fod yn fyfyrion iawn yng nghyd-destun eu cynlluniau a'u camau gweithredu, gan goleddu'n llawn ac addasu ffiniau er mwyn gwella ymhellach. Mae gweithio Cynghrair/Clwstwr ac Adolygu gan Gymheiriaid oll yn dangos ymrwymiad ysgolion i dynnu ar arferion da a datblygu sylfaen gryfach ar gyfer sefydliadau sy'n dysgu ac ysgolion sy'n hunan wella.
- Mae Cynghreiriau Uwchradd wedi nodi Dysgu ac Addysgu fel blaenoriaeth - cydweithio i ddatblygu addysgeg effeithiol yn y dosbarth; technolegau deallus a dysgu ar-lein ac wyneb-yn-wyneb; ac adborth ac asesu. Mae GwE yn hwyluso'r cyfarfodydd fforwm Dysgu ac Addysgu, a hyd yma mae ysgolion wedi rhannu arferion/adnoddau effeithiol a nodi camau nesaf ar gyfer datblygu'r cydweithio a'r ddarpariaeth mewn ysgolion. Mae'r cydweithio hwn wedi sicrhau mwy o gysondeb yn y ddarpariaeth ar draws yr awdurdod.
- Mae meysydd y mae ysgolion wedi'u cael yn anodd yn cynnwys cysondeb o ran ymgysylltiad dysgwyr. Bu hyn yn amrywiol o fewn ac ar draws ysgolion, ac mae wedi cyfyngu ar gynnydd dysgwyr lle bu ymgysylltiad yn isel. Mae offer TG, meddalwedd a caledwedd fel ei gilydd, hefyd wedi cyfyngu ar y ddarpariaeth ac ar gynnydd mewn rhai achosion. Lle bu'r ddarpariaeth yn anghyson, mae YCG wedi gweithio gyda'r ysgol i sicrhau bod gan athrawon adnoddau i ddarparu addysg ar gyfer dysgwyr.
- Mae lefelau ymgysylltu wedi codi dros yr ail gyfnod clo.
- Lle nad oedd pethau mor llwyddiannus - cysondeb, capasiti'r seilwaith, sicrhau parhad adborth.

Cydweithio · Dysgu · Llywddo

Cynorthwyo ysgolion i ddatblygu strategaethau addysgu a dysgu sy'n meithrin gwydnwch dysgu disgyblion ac yn datblygu eu medrau annibynnol

- Yn ystod y cyfnod hwn, yn fwy nag erioed, mae ysgolion wedi gorfod sicrhau cyfleoedd dysgu parhaus i bob aelod staff er mwyn sicrhau eu bod yn gallu darparu dysgu o bell effeithiol a defnyddio technoleg yn greadigol i hwyluso'r dysgu o bell hwn. Trwy'r Grant Dysgu Proffesiynol mae athrawon wedi ymgymryd â dysgu proffesiynol perthnasol ac amserol yn ystod y flwyddyn ddiwethaf er mwyn sicrhau dealltwriaeth gadarn o'r hyn yw dysgu o bell effeithiol. Mewn rhai ysgolion mae hyn wedi cynnwys cyfarfodydd clwstwr wythnosol, fforymau Penaethiaid, hyfforddiant pwnc benodol, datblygu modelau dysgu o bell o fewn timau neu ar draws clystyrau, datblygu modelau dysgu o bell/dysgu cyfunol.
- Yn ystod y cyfnod clo, cafwyd cyfleoedd i ysgolion weithio fel sefydliadau sy'n dysgu er mwyn cryfhau a datblygu'r 4 thema drawsliniol sef Amser, Meddwl Gyda'n Gilydd, Ymddiriedaeth a Thechnoleg. Gwelwyd hyrwyddo dysgu mewn tîm a chydweithio ymhlith ysgolion ac aelodau staff er mwyn sicrhau bod ysgolion yn gallu darparu dysgu o bell effeithiol i'w myfyrwyr.
- Mae Dysgu Proffesiynol wedi parhau yn ystod y cyfnod hwn. Enghreifftiau o hyn yw'r DP a ddarparwyd gan Dîm y Cyfnod Sylfaen a oedd yn cynnwys:
Hyfforddiant Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu i ANG, gyda phrif ffocws y sesiwn ar ddarllen
  - Sut ydym ni'n addysgu darllen?
  - Strategaethau i hyrwyddo 'Mwynhau Darllen'.
  - Beth yw uwch sgiliau darllen?
  - Syniadau ar gyfer tasgau darllen heriol yn y ddarpariaeth wedi'i chyfoethogi a'r ddarpariaeth barhaus.

Darparwyd unrhyw ddysgu proffesiynol pellach ar ddatblygu sgiliau mathemategol, rhifyddol a rhifedd ar draws pob maes dysgu a darpariaeth ar gais clystyrau ac ysgolion risg uchel/mewn categori statudol/categori gweithgarwch dilynol gan Estyn. Roedd dysgu proffesiynol pellach yn cynnwys 'Rôl yr Oedolyn' ar gyfer ymarferwyr sydd yn hwyluso'r dysgu yn y CS. Ffocws hyn oedd:

- Cwestiynu effeithiol, er enghraifft, cwestiynu sydd yn annog plant i fyfyrion ac i ddatblygu eu huwch sgiliau meddwl a'u sgiliau llafaredd
  - Strategaethau effeithiol i hybu a datblygu dysgwyr annibynnol
- Tra bod ffocws o hyd ar yr heriau logistaidd, mae Penaethiaid yn awyddus i ddal ati i ddatblygu agweddau ar ddysgu ac addysgu. Mae cynlluniau 'Cynghrair Uwchradd' a chynlluniau Clwstwr Cynradd wedi'u cwblhau, a bu rhwydweithio fel hyn yn strategaeth werthfawr ar gyfer rhannu arferion gorau. Mae UDauA ysgolion hefyd wedi gweld

Cydweithio · Dysgu · Llwyddo

hyfforddiant Adolygu gan Gymheiriaid Rhaglen Partneriaeth Ysgolion yr EDT yn hynod o werthfawr o ran cefnogi arfarnu.

- Fel Consortiwm rydym wedi sicrhau ein bod wedi hybu defnyddio Cynllunio Dysgu Anghydamserol o Bell [RALD] trwy ein bwletin wythnosol. Rydym hefyd wedi trefnu bod sawl un o'n hymgynghorwyr pwnc yn gweithio gydag ysgolion uwchradd er mwyn treiddio'n ddyfnach i'r Modiwlau RALD a datblygu enghreifftiau o arferion effeithiol a fydd yn ymddangos ar ein gwefan newydd. Mae gennym 25 adnodd hyd yma, sy'n cynnwys cyflwyniadau PowerPoint, fideos, Podlediadau a Fodlediadau gan athrawon a myfyrwyr.
- Gwelwn gynllunio dysgu anghydamserol a dysgu cydamserol fel rhan annatod o ddysgu ac addysgu wrth symud ymlaen, a byddwn yn ceisio uwchsgilio un ymarferydd o bob dalgylch a fydd wedyn yn rhaeadru'r dysgu i ysgolion.

Cefnogi ysgolion – Dysgu o Bell

- Derbyniodd pob ysgol ddogfennau canllaw ar Ddysgu o Bell er mwyn: cefnogi Penaethiaid ac athrawon wrth gynllunio dysgu o bell fel rhan o'r ddarpariaeth ar gyfer dysgwyr; helpu ysgolion i reoli disgwyliadau rhieni a rhanddeiliaid; cefnogi ysgolion i wneud y defnydd gorau o ddysgu byw; galluogi ysgolion i arfarnu arferion dysgu o bell; ac adrodd i randdeiliaid, gan gynnwys cyrff llywodraethu.
- Derbyniodd pob ysgol ganllawiau i rieni ar ddysgu o bell. Lluniwyd y dogfennau hyn ar y cyd rhwng ysgolion a swyddogion GwE/ALI.
- Mae gan bob ysgol uwchradd ac ysgol gynradd sy'n destun pryder Gynllun Cefnogaeth unigryw sydd yn cynnwys cefnogaeth i ddatblygu a chryfhau dysgu ac addysgu cyfunol.

Ymdopi ag unrhyw gyfnodau yn y dyfodol lle bydd dysgu cyfunol a dysgu o bell yn angenrheidiol

- Yn y sector cynradd, mae Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant wedi gweithio'n agos efo'u clwstwr cyswllt, yn hwyluso cydweithio ar addysgeg ddosbarth effeithiol, adborth ac asesu a defnyddio technoleg i gyfoethogi'r ddarpariaeth yn ystod y cyfnod hwn. Yn eu harfarniadau dywed ysgolion eu bod mewn sefyllfa gryfach o lawer i ddarparu addysg yn ystod yr ail gyfnod clo, a bod ganddynt y prosesau a'r adnoddau mewn lle i wneud hynny'n effeithiol os bydd cyfnod clo arall.
- Mae Cynghreiriau a Chlystyrau wedi rhannu adnoddau dysgu cyfunol â'i gilydd, o fewn cynghreiriau a chlystyrau yn y lle cyntaf ac yna trwy gyfrwng yr adnodd rhanbarthol. Cefnogwyd hyn hefyd trwy gyfnewid syniadau am gynnydd mewn dysgu cyfunol, dulliau dysgu ac addysgu yn y pandemig gan gynnwys asesu a phrofiadau o ddulliau dysgu proffesiynol hyblyg ac effeithiol. Gellir dod o hyd i'r adnoddau hyn yn adran adnoddau ysgol-i-ysgol Canolfan Cefnogaeth GwE - [Canolfan Cefnogaeth GwE](#). Cynhelir cyfarfodydd rheolaidd gydag ysgolion i'w cefnogi i arfarnu'r ddarpariaeth a'u gweithgareddau sicrhau ansawdd - adnabod cryfderau, meysydd i'w datblygu a chynllunio cyfleoedd DP ar gyfer staff. Mae ysgolion wedi casglu arferion da a'u rhannu ar draws yr ysgol, er enghraifft adnoddau ar yriant a rennir, gwefan i staff a dysgu ar-lein, athrawon yn creu astudiaeth achos o arferion gorau, sesiynau galw i mewn

Cydweithio · Dysgu · Llywyddo

wythnosol i athrawon rannu arferion da a heriau, cynllunio HMS i ddatblygu sgiliau digidol a hyder staff.

- Dyma ddata y ganolfan adnoddau hyd at ddiwedd mis Ebrill:

	Adnoddau wedi'u Cyhoeddi	Adnoddau heb eu Cyhoeddi
CS	35	56
CA2	75	73
CA3	52	14
CA4	75	41
CA5	5	2

- Edrych ar dudalennau ers lansio - 20,000
- Nifer yr adnoddau sydd wedi'u lawrlwytho ers lansio - 3,400
- Y dudalen fwyaf poblogaidd - adnoddau Ysgol i Ysgol CA2

A3: Datblygu dulliau cydlynol i wella cynnydd ym medrau llythrennedd, rhifedd a medrau personol a chymdeithasol disgyblion bregus y mae'r pandemig wedi effeithio'n anghymesur arnynt, er enghraifft disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim

Cyngor ac arweiniad sydd wedi'i ddarparu i ysgolion i gefnogi eu defnydd o gyllid ychwanegol i gefnogi disgyblion y mae'r pandemig wedi effeithio ar eu sgiliau

Mae cyllid GDD ychwanegol y consortia yn cefnogi ysgolion/lleoliadau mewn tri chategori:

1. Addysgu a strategaethau ysgol gyfan
2. Cymorth wedi'i dargedu i gyflymu dysgu a chefnogi grwpiau allweddol o ddysgwyr
3. Strategaethau ehangach (gan gynnwys cefnogi rhieni a gofalwyr)

Roedd ffocws y model uchod ar y 'cyffredinol' ac 'wedi'i dargedu' (gan ddefnyddio data PyD/PMG fel ffynhonnell i dargedu ysgolion/lleoliadau).

1. Creu adnoddau llythrennedd a chyfieithu strategaeth Geiriau Amllder Uchel a strategaeth *Rapid Reading*.
2. Dal i Fyny Rhifedd - Trosglwyddo cardiaid SAFMEDS cyfnod allweddol 2 i ap CRAM i holl ddysgwyr y rhanbarth gael mynediad / trosglwyddo deunyddiau mathemateg cyfnod allweddol 3 i gardiau SAFMEDS ac ap CRAM.
3. Rhaglen Gyffredinol Dal i Fyny Llythrennedd - gweler cymorth wedi'i dargedu
4. Rhaglenni ac adnoddau lechyd a Lles Cyffredinol
5. RADY - Targedwyd ysgolion sydd â niferoedd uchel o ddysgwyr PyD/Bregus.
6. Mae gan bob ysgol/lleoliad fynediad i 'Meddwl yn Wahanol' am ddysgwyr difreintiedig fel rhan o'r cynnig DP.

Strategaethau Ehangach:

1. **SEAL** - Mewn perthynas ag lechyd a Lles cyffredinol prynwyd trwydded SEAL i bob lleoliad ac ALI yn y rhanbarth. Mae'r rhan fwyaf o ysgolion wedi defnyddio'r adnodd hwn.

Cydweithio · Dysgu · Llwyddo

2. **Ysgolion sy'n Ystyriol o Drawma/Profiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod** - mynychodd dros 1500 y sesiwn, ac mae Carfan 5 y Diploma 10-diwrnod ar fynd ar hyn o bryd. Hefyd, mae un ysgol sydd â'r nifer uchaf o PyD yn gweithio tuag at feincnod/gwobr Ysgolion sy'n Ystyriol o Drawma.
  3. **Talk boost** - mae YCG a staff ALL wedi'u huwchsgilio mewn Ymyraethau Blynyddoedd Cynnar i ddatblygu Lleferydd ac Iaith trwy'r cymorthyddion dosbarth.
  4. **Cynorthwyr Cymorth Llythrennedd Emosiynol (ELSA)** - rydym hefyd wedi cynyddu'r hyfforddiant ELSA gan ein grŵp ADY/Cynhwysiant rhanbarthol i dargedu lleoliadau nad oes ganddynt aelodau staff sydd wedi cael hyfforddiant/neu gynyddu capasiti. Bydd hyn yn cynnwys yr hyfforddiant, adnoddau yn y ddwy iaith a goruchwyliaeth barhaus gan y Tîm Seicoleg Addysg ym mhob ALL. Mae pob ysgol a lleoliad wedi manteisio ar y cynnig drwy'r ALL.
- Mewn llawer o ysgolion neilltuwyd y grant Recriwtio, Adfer a Chodi Safonau i gefnogi sgiliau llythrennedd a rhifedd disgyblion. Mae staffio ychwanegol yn sgil y grant hwn wedi hwyluso grwpiau llai neu ymyraethau pellach wedi'u targedu ar draws bob cyfnod allweddol. Mae ysgolion wedi penodi Cymorthyddion Dysgu ychwanegol i weithio gyda dysgwyr ar llythrennedd a rhifedd a chefnogi dysgwyr bregus sydd yn mynychu hwb yr ysgol. Nodir grwpiau ymyrraeth bach, a chynigir cymorth wedi'i dargedu mewn grwpiau a dynnir allan. Mae nifer y rhaglenni dal i fyny Llythrennedd a Rhifedd a gyflwynir gan gymorthyddion dysgu sydd wedi cael hyfforddiant wedi cynyddu, a hynny er mwyn cynnwys rhagor o ddisgyblion (gan ganolbwyntio ar sgorau safonedig). Mae ceisio cyflwyno hyn o bell wedi bod yn anoddach nag addysgu dosbarth cyfan. Mae adborth gan ddysgwyr a rhieni yn dangos yn glir y croesewir y ddarpariaeth ychwanegol hon.
  - Mae ysgolion wedi mynychu ystod o gyfleoedd Dysgu Proffesiynol, gan gynnwys sesiynau byw o bell a gweminarau ar-lein yn cyflwyno ystod o strategaethau ac adnoddau. Rhoddwyd pecyn cymorth cydlynol mewn lle i ysgolion i'w helpu i wella ansawdd yr addysgu a datblygu deilliannau dysgwyr i'r eithaf, yn enwedig dysgwyr bregus. Ffocws yr adnoddau hyn yw gwella'r agweddau a ganlyn:
    - ✓ Darllen sylfaenol a rhuglder darllen
    - ✓ Darllen a deall a sgiliau geirfa
    - ✓ Rhifedd sylfaenol a sgiliau rhuglder rhifedd
    - ✓ Gwella strategaethau dysgu ac adolygu disgyblion
    - ✓ Mae rhai o'r strategaethau a'r deunyddiau cymorth wedi'u llunio'n benodol i'w defnyddio yn yr ysgol ac i rieni eu defnyddio gartref i gefnogi eu plentyn i ddysgu.
  - Mae hyn wedi sicrhau UDauA sydd yn wybodus ynghylch sut orau i gefnogi'r Dysgu a'r Addysgu i gefnogi sgiliau llythrennedd a rhifedd disgyblion bregus yn ogystal â'u sgiliau personol a chymdeithasol. Mae hefyd wedi sicrhau uwchsgilio staff addysgu/cymorth i adnabod anghenion llythrennedd a rhifedd pob dysgwr ac/ar yr un pryd â hybu dysgu annibynnol. Gellir dod o hyd i'r adnoddau yma - [Canolfan Cefnogaeth GwE](#)
  - Mae GwE wedi cefnogi ysgolion a gwblhaodd brofion cenedlaethol yn ystod tymor yr hydref. Fe'u cefnogwyd i ddadansoddi'r data ac i gynllunio arferion yn seiliedig ar dystiolaeth.

Cydweithio · Dysgu · Llwyddo

- Mae Cynghreiriau Uwchradd a Chlystyrau Cynradd wedi rhannu arferion effeithiol ar ddatblygu sgiliau cymdeithasol a rhyngweithio disgyblion yn ystod gwersi sydd yn cael eu ffrydio yn fyw, er enghraifft adnoddau digidol rhyngweithiol, defnyddio ystafelloedd trafod yn effeithiol, ymgyrch ysgol gyfan 'rho dy gamera ymlaen'.

Ysgolion neu garfannau penodol o ddisgyblion mewn ysgolion yr effeithiwyd arnynt yn anghymesur

Rydym wedi gweithio'n agos gyda phob ALL i sicrhau bod gan PMG fynediad i adnoddau digidol gyda thystiolaeth o ddialog parhaus gyda LIC a'i effaith. Roedd y bwrsari unigol GDD PMG ar gael i gefnogi unrhyw fylchau a nodwyd/cymorth ychwanegol oedd ei angen. Hefyd, mynychodd llawer o staff nad ydynt yn addysgu (megis gweithwyr cymdeithasol/gweithwyr cymdeithasol addysg) rhywfaint o'r cynnig DP ar arferion sy'n ystyriol o drawma. Roedd y model GDD PMG clwstwr yn hyblyg o ran sut oedd ysgolion/clwstwr yn defnyddio'r grant, a defnyddiwyd peth o'r arian i gynyddu 1:1 a sesiynau Therapi Chwarae/ELSA/Cyfeillion. Addaswyd hefyd y cynnig DP i 'Athrawon Dynodedig' i gefnogi'r dysgu o bell a'r trosglwyddo yn ôl i ysgolion.

- Mae ysgolion wedi addasu eu darpariaeth a'r amserlen ar sail holiaduron disgyblion a rhieni. Trefnwyd sesiynau pellach i diwtoriaid bugeiliol gyfarfod â disgyblion mewn grwpiau bach i gynnig rhyngweithio cymdeithasol rhwng cymheiriaid a thrafod beth sydd wedi gweithio'n dda a'r rhwystrau i ddysgu ar-lein.
- Mewn ysgolion Uwchradd mae'r defnydd o dracio data ac ymyrraeth wedi gwella trwy ddefnyddio'r pecynnau data 4Matrix newydd a waliau data. Cynhelir sgysysau rheolaidd am ddysgwyr a'u cynnydd, ac mae hyn yn galluogi ymyrraeth wedi'i thargedu.
- Ble bu ymgysylltiad teuluol/dysgwyr yn isel, cyfyngedig fu cynnydd dysgwyr o gartrefi di-Gymraeg sy'n mynychu ysgolion cyfrwng Cymraeg, neu bu peth llithro'n ôl. Mae GwE wedi gweithio'n agos gyda chyd-weithwyr ALL i gynhyrchu adnoddau, darparu cymorth a chynllunio adferiad. Mae hyn yn cynnwys penodi arweinydd newydd ar gyfer y Gymraeg o fewn GwE er mwyn sicrhau cynllunio cadarn i gefnogi adferiad a chryfhau'r cydweithio rhwng swyddogion GwE ac AauLI wrth gefnogi ysgolion.
- Mae sicrhau anghenion disgyblion MATH wedi aros ar agenda ysgolion trwy gyfrannu at bosteri gwybodaeth ar y cyd â'r consortia eraill ac arnynt awgrymiadau i helpu dysgwyr, rhieni, ymarferwyr a disgyblion gyda dysgu cyfunol. Targedir grwpiau bach ar gyfer ymyrraeth ar ôl ysgol er mwyn cyflawni graddau A*-A. Gwnaed y gwaith hwn ar y cyd â hyfforddiant gan GwE. Mae cyflwyno Mathemateg Ychwanegol i'r disgyblion mwyaf abl wedi annog datblygiad y sgiliau lefel uwch sydd eu hangen ar gyfer A*-A.
- Mae cynlluniau gwaith yng nghyfnod allweddol 3 yn cael eu hadolygu er mwyn sicrhau ymgysylltiad a herio pob grŵp gallu, gan ddefnyddio'r strategaethau dysgu ac addysgu newydd a amlygwyd yn yr hyfforddiant gan GwE.
- Mae GwE wedi cefnogi ysgolion a gwblhaodd brofion cenedlaethol yn ystod tymor yr hydref. Fe'u cefnogwyd i ddadansoddi'r data ac i gynllunio arferion yn seiliedig ar dystiolaeth.
- Mae strwythurau cadarn mewn lle i fonitro ymgysylltiad disgyblion yn ystod dysgu ar-lein - presenoldeb, rhyngweithio a chwblhau gwaith. Mae ysgolion yn cysylltu â

Cydweithio · Dysgu · Llwyddo

theuluoedd pan fo pryderon ac yn cefnogi dysgwyr sydd â gorbryder personol a chymdeithasol.

Meysydd sgiliau penodol yr effeithiwyd arnynt

Trwy arfarnu ar y cyd ag ysgolion, gwelir bod yr effaith ar sgiliau dysgwyr yn amrywiol ar draws y rhanbarth. Ble bu ymgysylltiad dysgwyr yn isel, gwelwyd effaith ar sgiliau sylfaenol disgyblion yn ogystal â'u sgiliau cymdeithasol a'u parodrwydd i ddysgu. Rhoddwyd y cymorth Recriwtio, Adfer a Chodi Safonau [RRRS] mewn lle i gefnogi ysgolion gyda Llythrennedd a Rhifedd. Sefydlwyd y prosiect Dysgu Iaith a Llythrennedd o Bell (Remote Instruction of Language and Literacy [RILL]) i gefnogi ysgolion i aildanio dysgu a datblygu sgiliau sylfaenol, yn enwedig gyda dysgwyr bregus. Mae'r prosiect yn gwbl ddwyieithog ac wedi'i dreialu gyda 15 ysgol gynradd ar draws y rhanbarth. Fe'i cyflwynir yn rhanbarthol o'r tymor hwn ymlaen i bob ysgol gynradd, gyda gwahoddiad i ddysgwyr bregus ymgysylltu. Bydd dau swyddog ymchwil yn ein galluogi i hyfforddi ysgolion yn y rhanbarth sydd â diddordeb a rhoi mynediad iddynt i'r rhaglen, cynnig cymorth parhaus a sesiynau gweithredu galw-i-mewn, cynnig cymorth ychwanegol i dargedu disgyblion/teuluoedd dros wyliau'r haf a monitro ac arfarnu effaith y rhaglen.

Mae cymorth ychwanegol i ysgolion yn y pynciau craidd yn cynnwys:

Mathemateg

- Datblygu adnoddau, canllawiau a chefnogaeth ar gyfer cyflymu dysgu - gan ganolbwyntio ar strategaethau yn seiliedig ar dystiolaeth i wella rhuglder ac adalw sgiliau rhifedd sylfaenol, a sicrhau bod adnoddau ar gael i bawb ac yn addas ar gyfer dysgu cyfunol.
  - ✓ rhannu trosolwg mewn cyfarfodydd Benaethiaid Mathemateg a Chydlynwyr Rhifedd.
  - ✓ darparu cyfleoedd dysgu proffesiynol i athrawon a chymorthyddion dysgu ar ffurf gweminarau ar-lein.
  - ✓ cymorth ysgol 'un i un' unigryw i fynd i'r afael ag anghenion penodol.
- Cyfarfodydd bob hanner tymor i Benaethiaid Mathemateg, ble defnyddiwyd amser i rannu canllawiau Dysgu o Bell a Dysgu Cyfunol GwE, gan gynnwys modelau pwnc benodol enghreifftiol o gynllunio effeithiol a strategol ar gyfer dysgu cyfunol, rhannu arferion gorau yn y rhanbarth a hwyluso trafodaethau ar strategaethau Dysgu ac Addysgu effeithiol ac ymarferol.
- Trefnu cyfleoedd dysgu proffesiynol ychwanegol ar gyfer athrawon Mathemateg:
  - ✓ Gweithdy ar-lein 'Addysgu Mathemateg i ddsbarthiadau gallu cymysg': ffofws ar rannu arferion da, canfyddiadau ymchwil, adnoddau a strategaethau ymarferol sy'n canolbwyntio ar wahaniaethu a sicrhau lefel briodol o her i bawb.
  - ✓ Gweithdy ar-lein 'Dysgu o Bell mewn Mathemateg': darparwyd gan ymarferydd blaenllaw yn y rhanbarth, gan ganolbwyntio ar ddefnyddio llwyfannau ar-lein yn effeithiol ar gyfer addysgu anghydamserol a chydamsferol, rhannu a modelu strategaethau ymarferol i ennyn diddordeb pob dysgwr a defnyddio asesu ar gyfer dysgu i lywio'r cynllunio i'r cyfeiriad cywir.

Cydweithio · Dysgu · Llwyddo

- Rhoi rhaglen gymorth mewn lle i gefnogi athrawon newydd gymhwyso yn ystod y pandemig.
- Cyfarfod rhwydwaith penodol i athrawon mathemateg sydd yn cychwyn eu gyrfa: gan ganolbwyntio ar rannu adnoddau ymarferol, canllawiau a chyfleoedd DPP ychwanegol. Hwyluso trafodaethau ar rannu arferion da a chynllunio i'r dyfodol.

Saesneg

- Darparu hyfforddiant pwnc benodol yn canolbwyntio ar gyflwyno agweddau ar y cwricwlwm Saesneg o bell - llafaredd ac ysgrifennu.
- Nodwyd bod arferion adalw effeithiol yn agwedd hanfodol ar addysgu o bell er mwyn asesu dysgu blaenorol a gwneud cysylltiadau. Sesiwn hyfforddiant yn agored i holl athrawon Saesneg y rhanbarth a sefydlu fforwm i rannu arferion gorau.
- Darparu cymorth unigryw i ysgolion gyda chyflwyno elfennau allweddol y cwrs TGAU Saesneg/Llenyddiaeth o bell. Ffocws y gwaith hwn oedd cefnogi datblygiad cynlluniau dysgu ac adnoddau addysgu.
- Nodwyd astudiaethau achos arfer orau mewn Saesneg a'u rhannu'n rhanbarthol.
- Rhoi rhaglen gymorth mewn lle i gefnogi athrawon newydd gymhwyso yn ystod y pandemig. Rhaglen saith wythnos/sesiynau ymarferol yn canolbwyntio ar ddysgu ac addysgu effeithiol, yn enwedig o bell.
- Datblygu Rhaglen Ymyrraeth Lythrennedd ar sail anghenion ac adborth gan ysgolion uwchradd. Pecyn adnoddau dwy haen a chynhwysfawr i gefnogi athrawon a chymorthyddion dysgu i ddatblygu sgiliau llythrennedd dysgwyr a nodir. Defnyddir y rhaglen yn eang ar draws y rhanbarth/rhaglen o ddysgu proffesiynol i gefnogi cymorthyddion dysgu.
- Darparu hyfforddiant unigryw i ysgolion sydd â niferoedd uchel o ddysgwyr bregus, gan ganolbwyntio ar gyflymu sgiliau llythrennedd.
- Datblygu gwefan *Herio* a fideos cyfarwyddol i gyfnod allweddol 4 i gefnogi dysgwyr. Gellir cael mynediad i'r rhain drwy ap neu drwy'r wefan.
- Cyflwyno peilot darllen unigryw i 10 ysgol uwchradd yn y rhanbarth. Targedwyd ysgolion â'n niferoedd uchaf o ddysgwyr PMG/PyD. Mae 'Building Reading Power' yn rhaglen beilot gyda'r nod o wella sgiliau darllen darllenwyr sydd yn cael trafferthion ac sydd hefyd yn dangos diffyg cymhelliant a diddordeb. Mae ysgolion sydd yn rhan o'r rhaglen wedi derbyn adnoddau ymarferol yn ogystal â rhaglen o ddysgu proffesiynol sydd yn canolbwyntio ar addysgu darllen yn effeithiol; datblygu rhuglder; gwella ymgysylltiad a chryfhau arferion darllen gartref. Yn ogystal ag uwchsgilio athrawon dosbarth, rydym ni hefyd yn gweithio gyda chymorthyddion dosbarth ac Anogwyr Dysgu. Mae Prifysgol Bangor yn cydweithio â GwE ar y prosiect hwn er mwyn monitro ac arfarnu effaith y peilot. Os yw'n llwyddiannus, fe'i rhennir yn rhanbarthol.

Gwyddoniaeth

- Datblygu canllawiau dysgu cyfunol ac enghreifftiau wedi'u modelu, a rannwyd â Phenaethiaid Gwyddoniaeth mewn cyfarfodydd rhwydwaith ac ag adrannau unigol.
- Datblygu llyfrynnau TGAU i gefnogi dysgwyr heb fynediad digidol - rhannu â phob adran.

Cydweithio · Dysgu · Llywodraeth

- Modelu cwisiau a threfnwyr gwybodaeth ar-lein i asesu cynnydd disgyblion - gydag adrannau allweddol.
- Cyd-lunio cynlluniau dysgu i'w darparu ar-lein.
- Datblygu ymhellach gwefan www.tanio.cymru a chreu adnoddau a ddefnyddiwyd gan athrawon a disgyblion ar draws y rhanbarth.
- Rhoi rhaglen gymorth mewn lle i gefnogi athrawon newydd gymhwyso yn ystod y pandemig.
- Cyd-greu adnoddau a chynllun hyfforddi â'r arweinydd llythrennedd er mwyn datblygu darllen a llafaredd mewn Gwyddoniaeth. Defnyddiwyd y rhain mewn ysgolion allweddol i gefnogi datblygiad sgiliau.
- Cynhyrchu a rhannu llyfrynnau gwaith gwahaniaethol i ddisgyblion TGAU yn nodi gwybodaeth allweddol, terminoleg ac ati.
- Datblygu deunyddiau asesu hwylus (oedran darllen is a llai cymhleth)/ cwestiynau arholiad i gefnogi dysgwyr sydd â sgiliau llai datblygedig - rhifedd a llythrennedd.
- Datblygu deunyddiau atodol ac enghreifftiau wedi'u modelu i ddatblygu sgiliau rhifedd mewn Gwyddoniaeth a'u rhannu ag adrannau allweddol. Darparu hyfforddiant i gefnogi athrawon gyda gwahaniaethu a chyflwyno'r rhifedd.

Cymraeg

- Cynhaliwyd gweithdai penodol ar ddysgu ac addysgu iaith yn gyfunol ar gyfer Adrannau y Gymraeg y rhanbarth.
- Cynhaliwyd gweithdy 'Datblygu iaith a'r meddwl creadigol trwy ddysgu ac addysgu'n gyfunol' yn rhan o Gynnig Proffesiynol GwE.
- Cynhaliwyd cyfres o weithdai 'Be' sy'n bosib?' (GwE) er mwyn hyrwyddo'r defnydd o arfau digidol Google for Education ac eraill (ar lwyfan digidol Hwb). Bu'r gweithdai agored hyn yn boblogaidd iawn gydag athrawon cynradd ac uwchradd ar draws y rhanbarth.
- Darparwyd cefnogaeth benodol i Adrannau Y Gymraeg ddatblygu eu hadnoddau a'u defnydd rhyngweithiol o'u llwyfannau digidol ac er mwyn eu galluogi i dargedu carfanau penodol o ddysgwyr yn fuan.
- Anogwyd aelodau o Adrannau y Gymraeg y rhanbarth i ymuno â gweithgorau cenedlaethol CA3, CA4 a CA5 er mwyn datblygu adnoddau dysgu ac addysgu digidol arloesol i'w rhannu'n genedlaethol trwy lwyfan Hwb.
- Datblygwyd adnoddau 'Dysgu Carlam – Y Gymraeg' wedi'u creu'n benodol er mwyn cefnogi ymyraethau llythrennedd traws ysgol.
- Sefydlwyd cynllun 'Y Gymraeg ar Garlam' er mwyn i gydlynwyr llythrennedd a Phenaethiaid Adrannau y Gymraeg y rhanbarth rannu adnoddau i gefnogi ymyraethau'n targedu sgiliau llythrennedd trawsgwricwlaidd.
- Mewn ymateb i'r angen i gefnogi a datblygu sgiliau llafaredd dysgwyr gwnaed cais llwyddiannus i Lywodraeth Cymru i ddatblygu cynllun llafaredd 'Ein Llais Ni' (sydd wedi'i seilio ar gynllun 'Dy Lais Di' a dreialwyd yn lleol), a bydd y cynllun hwn yn cael ei ledaenu a'i wreiddio ar draws y rhanbarth.

Cydweithio · Dysgu · Llwyddo

Sut rydym yn mynd i'r afael â'r mater hwn yn ein cynlluniau a'n polisiau tymor hwy

O ran Iechyd a Lles y meysydd tystiolaeth allweddol o ysgolion/lleoliadau yw:

- Ailsefydlu grwpiau cyfeillgarwch a pherthnasoedd
- Strwythur a Threfn
- Targedu Iechyd Corfforol - nid yw rhai dysgwyr wedi gwneud unrhyw weithgarwch corfforol
- Cynnydd yn nifer y dysgwyr gorbryderus
- Patrymau cysgu a phresenoldeb
- Iaith a Lleferydd yn y blynyddoedd cynnar
- Bwlch digidol o ran mynd i'r afael â thlodi ymhlith disgyblion/teuluoedd.
- Ymgysylltu pellach â rhieni/gofalwyr
- Datblygu dysgwyr annibynnol
- Rhagor o geisiadau am gwrsela mewn ysgolion, gyda rhai ysgolion yn datgan bod angen rhagor o gwrselwyr mewn ysgolion a CAMHS.

Mae angen cynnwys yr uchod yn y cwricwlwm a'r cynllunio.

Dengys Cynlluniau Busnes 2021-2022 bod yr agwedd hon yn rhan bwysig o'n hamcanion strategol a'n blaenoriaethau rhanbarthol:

Ysgolion cryf a chynhwysol - yn ymroi i ragoriaeth, tegwch a llesiant

4.1 - Llesiant a Dysgu

- Parhau i weithio'n agos mewn partneriaeth gydag Awdurdodau Lleol i ddarparu cymorth llesiant i ymarferwyr a dysgwyr mewn ysgolion a lleoliadau.
- Parhau i roi cymorth i arweinwyr ysgolion gydag ymgysylltiad grwpiau penodol o ddysgwyr bregus a difreintiedig, gan gynnwys y dysgwyr hynny ble cafodd cau'r ysgolion effaith anghyfartal arnynt. Cymorth hefyd i adnabod a chefnogi'r dysgwyr hyn.

4.2 - Strategaeth cymorth i rieni

- Datblygu strategaeth cymorth i rieni a rhoi arweiniad i helpu rhieni a gofalwyr ar sut orau i gefnogi eu plant i ddysgu.

GDD / PMG	<ul style="list-style-type: none"> • Datblygu ymhellach a gweithredu'r strategaeth GDD genedlaethol ar draws y rhanbarth. • Gwreiddio'r model GDD PMG clwstwr/cynghrair ar draws y rhanbarth.
Llesiant ysgol gyfan (MDaPh)	<ul style="list-style-type: none"> • Hyrwyddo 'Dinasyddion Egwyddorol, Gwybodus i Gymru'. • Datblygu Dull Llesiant Ysgol Gyfan. • Cyd-greu adnoddau Llesiant ysgol gyfan efo ysgolion ar draws y rhanbarth

Cydweithio · Dysgu · Llwyddo

<p>Strategaeth i gefnogi rhieni/gofalwyr</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Arwain, rheoli a chydlynu'r maes cefnogi rhieni a gofalwyr gyda dysgu eu plant. · Sicrhau bod "Helpu eich plentyn i ddysgu" yn cael ei gyflwyno'n effeithiol i ysgolion, rhieni a gofalwyr ar draws Cymru. · Sicrhau bod cydlynedd a chapasiti priodol i ddarparu adnoddau rhanbarthol o safon uchel yn y maes hwn.
<p>Aildanio dysgu</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Gweithredu rhaglenni sy'n ceisio lleihau effaith cau ysgolion ar gyrhaeddiad disgyblion yn eu darllen a'u hysgrifennu yn Gymraeg a Saesneg. · Strategaeth addysgu yn seiliedig ar dystiolaeth a ddatblygwyd i helpu disgyblion i wella'u rhuglder a'u cynnydd mewn mathemateg. · Datblygu adnoddau ar-lein sy'n addas i staff ysgolion a rhieni fel bod modd defnyddio'r ymyraethau hyn i helpu gyda datblygiad darllen plant dros y flwyddyn ysgol nesaf. · Parhau i ddatblygu a chynhyrchu cyfres o ddeunyddiau cymorth cyffredinol ar gyfer mathemateg uwchradd a llythrennedd uwchradd.

A4: Sefydlu strategaethau i fonitro ac i fynd i'r afael ag effaith hirdymor y pandemig ar iechyd corfforol ac iechyd meddwl disgyblion

<ul style="list-style-type: none"> • Rydym yn sicrhau bod y Fframwaith ar wreiddio dull lles emosiynol a meddyliol ysgol gyfan yn greiddiol i'n gwaith gydag ysgolion. Yn un o gyfarfodydd y partneriaid allweddol rhanbarthol yn ddiweddar, cytunwyd ar Lywodraethiant ac atebolrwydd y fframwaith wrth symud ymlaen. • Rydym hefyd wedi bod yn gweithio'n agos gydag arweinwyr Llesiant/Ysgolion Iach ar draws y rhanbarth er mwyn sicrhau bod ein dull gweithredu yn gyson wrth gefnogi ysgolion. Rydym wrthi'n mapio Iechyd a Lles cyffredinol GWE/ALI ar draws y rhanbarth, a dylai hwn fod ar gael cyn hanner tymor. • Wythnos o weithdai GDD: Effaith ac Arferion yn Seiliedig ar Dystiolaeth - cynhaliwyd rhwng 22 a 26 Mawrth. Cafwyd presenoldeb da o blith ymarferwyr ysgolion a phartneriaid addysgol. Roedd yr wythnos ddysgu a rhannu hon yn dathlu ac yn rhannu gwaith o bob cwr o Gymru ar y ddarpariaeth a chynnydd dysgwyr difreintiedig trwy wariant GDD wedi'i dargedu. Roedd yr wythnos wedi'i chynllunio i dynnu sylw at bwysigrwydd cyplysu'r GDD ag ymyriadau sy'n seiliedig ar ymchwil a datblygiad mewn arferion Dysgu ac Addysgu er mwyn helpu'r dysgwyr difreintiedig a chymryd rhan mewn dysgu wyneb-yn-wyneb. Yn ystod yr wythnos trefnwyd ystod

Cydweithio · Dysgu · Llwyddo

o weithdai dysgu proffesiynol, trafodaethau a sgysiau gan y consortia, ysgolion a lleoliadau a phartneriaid proffesiynol. Mae'r rhain ar gael ar lwyfan HWB ac mae 18 awr o gynnig DP i ysgolion/lleoliadau ac AuuLI.

<https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2021/03/Rhaglen-GDD--PDG-Focus-Week-Programme.pdf>

- Mae'r Cyfarwyddwyr Addysg ar draws y rhanbarth wedi nodi ymgysylltiad rhieni fel blaenoriaeth ranbarthol. Sefydlwyd grŵp rhanbarthol gyda chynrychiolaeth o bob awdurdod i edrych ar strategaeth i helpu rhieni/gofalwyr i gefnogi eu plant i ddysgu. Rydym wedi gweithio'n agos gyda Mike Gershon, sy'n awdur mwy na 40 o lyfrau ar addysgu, dysgu ac addysgu gan gynnwys nifer o werthwyr gorau, ar gyflwyno adnoddau addysgu ar-lein dwyieithog i gefnogi rôl rhieni/gofalwyr wrth helpu eu plant i ddysgu. Mae'r adnoddau a'r wefan a ddatblygwyd gan Mike Gershon yn fan cychwyn cadarn er mwyn cefnogi rhieni, ac rydym wedi bod yn gweithio efo Mike i sicrhau bod y wefan yn ddwyieithog ac ar gael yn rhad ac am ddim i bob rhiant yng ngogledd Cymru.
- Rydym hefyd wedi gweithio gyda Claire Chidley yn dilyn cynnal cyfres o weithdai llesiant 'Edrych ar ôl fy hun' i staff ysgolion ac ALL. Yn y sesiynau, mae Claire, sy'n arbenigwraig ar lesiant, newid a gwytnwch, yn edrych ar ystyr llesiant a sut y gallwn greu agwedd gytbwys at fywyd a gwaith. Mae'r gweithdai hyn wedi'u defnyddio gan grwpiau neu gan unigolion. Yn ogystal â darparu gwybodaeth ac awgrymiadau ar lesiant a gwytnwch, fe'u cynlluniwyd i roi amser a lle i'r gweithlu i ystyried pa mor barod ydyn nhw i wynebu heriau ar y tu allan sydd yn newid mor gyflym.

Mae'r pedwar gweithdy yn canolbwyntio ar wahanol agwedd ar lesiant.

Sesiwn 1: Deall fy Ngwytnwch a'm Adwaith i Newid -

<https://youtu.be/tDkLAaEoFjs>

Sesiwn 2: Yr Allweddi i Wytnwch - Datblygu Gweledigaeth a Phwrpas -

https://youtu.be/nuRVRi_M7c8

Sesiwn 3: Yr Allweddi i Wytnwch - Datblygu Deallusrwydd Emosiynol -

https://youtu.be/vudqzc_inMw

Sesiwn 4: Byw'n Iach - <https://youtu.be/37z5H73oelg>

Mae pob gweithdy yn para 45-60 munud gan gynnwys amser ar gyfer myfyrio personol/grŵp, a gellir eu defnyddio fel cyfres o weithdai neu ar wahân, fel sesiynau unigol.

Cydweithio · Dysgu · Llwyddo

- Mae sawl arweinydd ysgol wedi cael cynnig 'lle i fyfyrion' a gweithio gyda mentor allanol i drafod unrhyw agwedd ar ei lesiant. Mae nifer o Benaethiaid yn y rhanbarth wedi manteisio ar y cynnig hwn ac wedi rhoi adborth cadarnhaol ar y broses.

Effaith y pandemig ar iechyd meddwl disgyblion

Mae ysgolion a lleoliadau wedi defnyddio ystod o fesurau/arolygon llesiant i gasglu tystiolaeth ar iechyd meddyliol dysgwyr. Mae AauLL ac ysgolion wedi defnyddio arolwg 'Coronafeirws a Fi' Swyddfa Comisiynydd Plant Cymru i dargedu ymhellach feysydd allweddol o fewn eu cwricwlwm. Er enghraifft, mae rhai ysgolion wedi defnyddio'r *Edinburgh Warwick Mental Health Scale*. Mae ysgolion eraill wedi gweithredu arolwg / *Wish My Teacher Knew* Ysgolion sy'n Ystyriol o Drawma i gael dysgwyr i fyfyrion a symud ymlaen.

Mae rhai ysgolion wedi defnyddio ymyrraeth Gwneud Llun a Siarad gyda PMG fel athroniaeth meta-emosiwn i fyfyrion ar deimladau a datblygu llythrennedd emosiynol.

Gweithiodd Ymgynghorydd Drama gyda dysgwyr blynyddoedd 7-9 mewn ysgol arall, gan drafod effaith y cyfnod clo ar iechyd meddwl trwy gyfrwng gweithdy celf.

Rydym hefyd wedi gweithio efo elusen Mental Health UK i gefnogi rhoi rhaglen iechyd meddwl *BLOOM* ar waith yn ysgolion y rhanbarth. Mae'r adnodd cwricwlwm ar gael yn Gymraeg a Saesneg, gan dargedu dysgwyr yng nghyfnod allweddol 4 ac Ôl-16. Mynychodd fwy na hanner yr ysgolion uwchradd y sesiynau ac roedd sesiynau'n benodol trwy gyfrwng y Gymraeg. Mae un ysgol wedi gweithredu'r rhaglen gyda'r Chweched Dosbarth gyda ffocws ar:

- Ddatblygu Gwytnwch
- Straen Arholiadau a Rheoli Pwysau
- Pwysau Cymdeithasol
- Cyfeillgarwch

Cymorth sydd wedi'i ddarparu i ysgolion hyd yn hyn i'w helpu i fynd i'r afael ag anghenion disgyblion

Rydym wedi cefnogi staff Bugeiliol unigol mewn ysgolion cynradd ac uwchradd. Bu'r ffocws ar uwchgilio staff mewn dulliau cyffredin o gefnogi iechyd, lles a iechyd meddwl dysgwyr. Mae enghreifftiau yn cynnwys cynnydd yn nifer yr ysgolion sydd wedi cael mynediad i DP Ysgolion sy'n Ystyriol o Drawma/Chwarae Perthynol a hefyd rheoli gorbryder mewn plant. Rydym hefyd wedi addasu ein cynnig DP 'Person Dynodedig' i gynnwys adran ar strategaethau effeithiol.

Mae ysgolion hefyd wedi defnyddio'r adnoddau SEAL yn ogystal â'n hadnoddau yn y ganolfan gefnogaeth.

Cydweithio · Dysgu · Llwyddo

Roedd a wnelo'r wythnos ffocws ar GDD â chefnogi dysgwyr bregus a strategaethau i ysgolion eu defnyddio.

Targedwyd hefyd 50 ysgol ar draws y rhanbarth i gymryd rhan ym mheilot *Adoption Cymru/LIC* o ran cynnig DP ac aelodaeth i ysgolion.

A5: Creu cyfleoedd i bwysu a mesur a gwerthuso effaith polisiau ac arferion a ddatblygwyd yn ystod y cyfnod hwn i lywio ffyrdd o weithio yn y dyfodol a dylunio'r cwricwlwm

Gwerthuso gwaith y consortiwm ers dechrau'r pandemig

Prosesau hunanarfarnu mewnol, adolygiadau allanol o'n harferion presennol a chyfeiriad ein taith, ac ymgynghori â Phenaethiaid a'r Awdurdodau Lleol.

Adroddiadau i Gyd-bwyllgor GwE:

- Trosglwyddo yn ôl i'r ysgol
- Llesiant
- Adnoddau dysgu cyfunol
- Model ailddechrau dysgu ar gyfer gogledd Cymru
- Rhaglen waith a blaenoriaethau rhanbarthol GwE
- Cymwysterau
- Adroddiad Blynnyddol 2019-20
- Dysgu Proffesiynol - cynnig GwE i ysgolion Tymor yr Haf 2020
- Rhaglen Dysgu Carlam
- Trawsnewid ADY
- Ysgolion mewn categori
- Monitro'r gyllideb
- Cyllideb Flynyddol
- Cefnogi Ysgolion
- Y Daith Ddiwygio a Dysgu Proffesiynol
- Dysgu o Bell ac ymgysylltiad rhieni / gofalwyr
- Datblygu rhaglenni Dysgu Carlam ar gyfer y Gymraeg
- Adolygiad Thematig Estyn
- Trefniadau Llywodraethu: Archwiliad Mewnol
- Adroddiadau Archwiliad Mewnol
- Cofrestr Risg

Mae rhaglen waith bresennol YCG gydag ysgolion yn cynnwys gweithio mewn partneriaeth i hunan arfarnu darpariaeth yr ysgol yn ystod y flwyddyn ddiwethaf. Mae hyn yn cynnwys arfarnu effaith cymorth GwE yn ystod y cyfnod a hefyd anghenion cymorth ysgolion a chlystyrau i'r dyfodol.

Cydwethio · Dysgu · Llwyddo

PRIF DDEILLIANNAU AC EFFAITH

- Cyd-ymdrech a gweithredu rhanbarthol effeithiol rhwng y chwe awdurdod lleol a GwE.
- Mae cydwethio wedi sicrhau llywodraethiant gadarn a chysondeb rhanbarthol o ran y cymorth, y negeseuon a'r canllawiau a roddir i ysgolion.
- Mae cydwethredu fwy cadarn rhwng cymheiriaid ar lefel clwstwr/fforwm wedi sicrhau cyfeiriad a meddwl strategol a lunnir ar y cyd, ac sy'n effeithiol.
- Dull rhanbarthol a lleol clir mewn lle ar gyfer addasu'r gwasanaeth a'i ysgolion yn effeithiol.
- Mae ysgolion yn wybodus ac yn hyderus bod cymorth effeithiol ar gael os oes angen.
- Cefnogi lles arweinwyr ysgolion trwy gyfathrebu clir a rheolaidd.
- Canllawiau clir ar sut i flaenoriaethu a threfnu Dysgu o Bell a Dysgu Cyfunol.
- Darparu canllawiau ac adnoddau cydlynol i ysgolion i gefnogi lles, ymgysylltiad a dysgu dysgwyr bregus yn effeithiol.
- Rhannu arferion gorau ar draws ysgolion a chlystyrau, hynny yw, ymgysylltu â dysgwyr a theluoedd amharod, llwyfannau digidol a systemau cyfathrebu, modelau dysgu cyfunol, ac ati.

Mae ein blaenoriaethau yn gyfuniad o wella darpariaeth, arweinyddiaeth a deilliannau mewn ysgolion, yn ogystal â chyflawni'r daith ddiwygio. Y pedwar diben ddylai fod y man cychwyn a'r uchelgais i ysgolion wrth iddynt baratoi i gynllunio'r cwricwlwm newydd. Bwriad ein blaenoriaethau yw cefnogi ysgolion wrth iddynt weithio tuag at y pedwar diben hynny.

Mae'r blaenoriaethau rhanbarthol a'r meysydd ar gyfer gwelliant wedi'u gwreiddio'n gadarn ar ganfyddiadau'r prosesau hunan arfarnu mewnol, adolygiadau allanol o'n harferion presennol a chyfeiriad ein taith a thrwy ymgynghori â Phenaethiaid a'r Awdurdodau Lleol. Rhydd ein Cynllun Busnes sylw hefyd i flaenoriaethau strategol Llywodraeth Cymru a'r Awdurdodau Lleol, sydd o fewn cylch gorchwyl GwE. Yn ogystal, bydd GwE yn gweithio mewn partneriaeth gydag Awdurdodau Lleol i gefnogi blaenoriaethau lleol ychwanegol, fel bo'n briodol. Rhydd ystyriaeth hefyd i safbwyntiau a blaenoriaethau partneriaid haen ganol eraill fel Estyn, Cymwysterau Cymru, CBAC, yr Academi Genedlaethol ar gyfer Arweinyddiaeth Addysgol, Addysg Gychwynol Athrawon (AGA) a Chyngor y Gweithlu Addysg (CGA).

Cefnogi ysgolion i barhau i wneud cynnydd gyda diwygio'r cwricwlwm

- Cefnogi ysgolion gyda chyllid ychwanegol i gydweithio fel clystyrau ar draws y diwygio ehangach gan gynnwys y Bil ADY, Cwricwlwm, y Gymraeg - mae pawb wedi gweithio ar y cyd i lunio cynllun i fodloni meini prawf llwyddiant (gellir rhannu enghreifftiau o'r cynllunio hwn).
- Gweithredu dull clwstwr i ymgysylltu ag ysgolion ar gyflwyno Dysgu Proffesiynol ar y Cwricwlwm i Gymru. Ar gyfer uwch arweinwyr - dros 60 sesiwn ym mis Ionawr/Chwefror 2021. Mae hyn wedi golygu niferoedd llai yn y sesiynau sydd, yn ei dro, yn fodd i gyd-weithwyr gael trafodaethau mewn cyd-destun fwy penodol - mae

Cydweithio · Dysgu · Llwyddo

YCG yn hwyluso'r trafodaethau, felly sicrhair bod y sgwrs yn un barhaus. Creu dolenni gwe gyda gweithgareddau sydd yn dal yn fyw, a gall ysgolion barhau i weithio ar y rhain yn ôl yn yr ysgol.

- Cefnogi ysgolion i fyfyrion ar y dysgu a'r ffyrdd mwy newydd o weithio trwy Covid-19 - wrth i ddysgwyr ddychwelyd i ysgolion a dysgu wyneb-yn-wyneb, rhoi cyfle i ysgolion fyfyrion ac ystyried *Learning Forward* fel rhan o'r daith ddiwygio i 2022, er enghraifft, ystyried y 4 Diben, defnyddio technolegau digidol, perthynas fwy cadarn â rhieni a gofalwyr, rôl iechyd a llesiant, cydweithio o fewn ac ar draws ysgolion - cwestiynau sydd yn rhan o adroddiad yr haf.
- Yn dilyn trafodaethau efo'r Bwrdd Rheoli, cynhaliwyd cyfres o ddigwyddiadau gyda Phenaethiaid ar draws pob ALI i'w diweddarau ynghylch DP y CiG, gwranddo ar bryderon a chasglu barn am sut orau i ailgydio yn y rhaglen DP. Mynychodd dros 50 y digwyddiadau hyn ym mhob ALI ac roedd yr adborth yn dangos bod:
  - Arweinwyr cynradd ac uwchradd yn gweld pwysigrwydd y trafodaethau 3-16 parhaus a gynigir yn y rhaglen hon
  - Arweinwyr yn awyddus i gynnal y momentwm, er yn cydnabod bod amseriad hyn yn anodd
  - Arweinwyr yn awyddus i gydweithio â GwE er mwyn gweithio gydag arbenigwyr cwricwlwm allanol lle bo'n briodol
  - Arweinwyr yn cydnabod y bydd hyblygrwydd y rhaglen hon yn allweddol er mwyn iddynt allu ymgysylltu
- Bydd rhaglen DP y CiG yn ailgydio mewn gweminarau ym mis Mai 2021 ac yn ailgydio'n llawn mewn sesiynau clwstwr ar ddatblygu gweledigaeth a rennir a chynllunio ar gyfer newid cwricwlwm ym mis Mehefin 2021 (rhannwyd trosolwg ag ysgolion).
- Lluniwyd ar y cyd gyfres o bapurau procio mewn timau bach o YCG yn canolbwyntio ar agweddau allweddol ar ddiwygio cwricwlwm, er enghraifft, addysgeg, arweinyddiaeth, gweledigaeth, asesu, cynllunio cwricwlwm. Wedi cyd-weithio â phartneriaid ehangach i ddatblygu'r rhain ymhellach a'u cyflwyno iddynt, er enghraifft, AauLI, Estyn, SauAU, LIC
- Yn dilyn ymlaen o hyn, cynlluniwyd gweithdy i gefnogi ysgolion i greu cynllun gweithredu ar gyfer mis Medi 2022. Ystyrir gweithgareddau fel rhan o'r camau a nodwyd yn y Daith i 2022, er enghraifft ymgysylltu, cynllunio a threalu. Mae pob YCG wedi'i uwchsgilio, a chynhelir y sesiwn hwn ar lefel clwstwr unigol ar draws y rhanbarth cyn mis Mehefin 2021 - dengys adborth gan Benaethiaid bod hyn yn fodd i ysgolion ystyried ble mae eu pwyntiau cynnydd, gan ddatblygu'r hyn sydd eisoes yn effeithiol. Ymrwymiad clir gan y rhan fwyaf o ysgolion i barhau i ddatblygu cydweithio ar draws eu rhwydweithiau (rhannu enghraifft o gynllun gweithredu).
- Mae gan GwE ymrwymiad clir i ddatblygu ei YCG - cynhelir sesiynau wythnosol gyda'r Athro Graham Donaldson yn arwain a chynghori. Gweithio mewn timau llai i ddatblygu dealltwriaeth o fframwaith y CiG, ystyried amrywiaeth o ddulliau gweithredu a modelau, dechrau edrych ar ddilyniant mewn cynllunio o fewn MDaPh - cael darlun o ddysgu fel tîm er mwyn llywio'r camau nesaf wrth gefnogi ysgolion, datblygu negeseuon cyson a chreu enghreifftiau y gellir eu rhannu ag ysgolion.

Cydwethio · Dysgu · Llwyddo

- Datblygu strategaeth i gyflwyno cyfres o Ddysgu Proffesiynol ar y CiG - gydag adnabyddiaeth glir o negeseuon allweddol a sut bydd y rhain yn cael eu rhaedru i bob rhwydwaith, pwnc, uwch arweinydd, athro, CALU - gan sicrhau mynediad teg i bawb (dangos trosolwg o'r dilyniant).
- Cynllunio cymorth ar draws pob MDaPh - creu rhwydweithiau ar draws y rhanbarth, cydwethio ag AauLI ac ymarferwyr. Bydd hyn yn creu cyfle i wneud synnwyr o bethau ar lefel leol.
- Parhau i sicrhau bod ein DP yn wybodus ac yn seiliedig ar ymchwil gwybodus, ac yn rhan o gydweithio â phartneriaid allanol:
  - Wedi cyflwyno mewn cynhadledd ryngwladol gyda Columbia Brydeinig, Yr Almaen, Awstralia, Louise Stoll a Claire Sinnema ar ddatblygu YSD trwy'r pandemig. Cydwethio yn mynd rhagddo i symud y gwaith hwn ymlaen.
  - Sesiynau misol gydag Adran y Cwricwlwm, Llywodraeth yr Alban i weithio ar ddatblygu fframwaith ansodddol ac edrych ar ddatblygu 'sut' - sgiliau ac adnoddau i gefnogi cynllunio cwricwlwm.
  - Gwaith Y Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd ar iechyd a lles
  - Parhau i weithio ar y cyd yn drawsranbarthol i ddatblygu rhaglen DP genedlaethol, gan werthuso ymgysylltiad a rhoi cyfle i lais Penaethiaid lywio'r broses.
  - Parhau i gyfarfod LIC yn wythnosol i ystyried y dull cenedlaethol o gefnogi ysgolion gydag agenda CiG.
  - Parhau i gefnogi ysgolion i ddatblygu sgiliau ymholi trwy gysylltiadau a gwaith y Sefydliad Cydweithredol dros Ymchwil Addysg, Tystiolaeth ac Effaith a'r Prosiect Ymholi Proffesiynol Cenedlaethol.

Parodrwydd ysgolion ar gyfer gweithredu'r cwricwlwm

- Trafodaethau rheolaidd ag YCG yn wythnosol - rhannu arferion llwyddiannus.
- Ymgysylltiad ar draws y rhaglen DP a sut y mae ysgolion yn ymgysylltu ar lefel ysgol â'r Daith i 2022.
- Cydwethio ar draws y clwstwr - nodwyd mesurau llwyddiant mewn cynlluniau cydweithredol.
- Myfyrio ar gyfnod Covid-19 er mwyn dysgu o ffordd fwy newydd o weithio ac fel egwyddorion ehangach ar draws y diwygio gan gynnwys y newid mewn ymddygiadau - er enghraifft, ystyried YSD ac ystyried eto y weledigaeth yn erbyn y 4 Diben.
- Cerrig milltir G6, er enghraifft ADY.